

Lieta C-303/22

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2022. gada 9. maijs

Iesniedzējtiesa:

Krajský soud v Brně (Čehijas Republika)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 5. maijs

Prasītāja:

CROSS Zlín a.s.

Atbildētājs:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

LĚMUMS

Krajský soud v Brně (Brno apgabaltiesa, Čehijas Republika) [..]

prastītājas: ***CROSS Zlín, a.s.***

lietā [..]

pret

atbildētāju: ***Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [Konkurences aizsardzības biroju],***

piedaloties: ***Statutární město Brno [Brno brīvpilsētai],***

[..]

par prasību par atbildētāja priekšsēdētāja 2020. gada 9. novembra lēmumu,
lietas Nr. ÚOHS- 34854/2020/321/ZSř,

nolēma:

I. Uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

Vai Čehijas tiesiskais regulējums, kas ļauj līgumslēdzējai iestādei noslēgt publiskā iepirkuma līgumu pirms prasības celšanas tiesā, kurai ir kompetence pārbaudīt *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže* otrajā instancē pieņemtā lēmuma par pretendenta izslēgšanu likumību, ir saderīgs ar Direktīvas 89/665/EEK 2. panta 3. punktu un 2.a panta 2. punktu, interpretējot tos Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta kontekstā?

II. [...]

Pamatojums:

I. Tiesvedības priekšmets

- 1 Šajā lietā līgumslēdzēja iestāde *Statutární město Brno* (Brno brīvpilsēta, Čehijas Republika) 2019. gada 27. septembrī uzsāka atklāta konkursa publiskā iepirkuma procedūru līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai ar nosaukumu “ROZŠÍŘENÍ FUNKCÍ DOPRAVNÍ ÚSTŘEDNÝ SSZ” (satiksmes signālgaismu sistēmas satiksmes darbības vadības centrāles funkciju paplašināšana), kas tika publicēta *Věstník veřejných zakázek* (publisko iepirkumu žurnāls) ar Nr. Z2019-034002 un *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ar Nr. 2019/S 190–461538. Publiskā iepirkuma priekšmets bija esošās satiksmes vadības centrāles paplašināšana, kā arī tādu pakalpojumu sniegšana, kas saistīti ar līgumslēdzējas iestādes visas satiksmes signālgaismu sistēmas pieslēgšanu šai centrālei, satiksmes vadības centra pieslēgšanu sistēmai DIC 2 Brno, satiksmes vadības centrāles savienošanu ar pilsētas videonovērošanas sistēmu, tehniskās palīdzības nodrošināšanu, personāla apmācību un regulāras apkopes veikšanu. Publiskā iepirkuma paredzamā vērtība bija 13 805 000 CZK bez pievienotās vērtības nodokļa.
- 2 Noteiktajā termiņā līgumslēdzēja iestāde publiskajā iepirkumā saņēma divus piedāvājumus, proti, prasītājas *CROSS Zlín, a.s.* piedāvājumu ar zemāko piedāvāto cenu, kā arī *Siemens Mobility, s. r. o.* piedāvājumu ar otro zemāko cenu. Saskaņā ar iepirkuma dokumentiem piedāvājumu ekonomiskais izdevīgums bija jāvērtē, pamatojoties uz vizzemākās piedāvājuma cenas kritēriju. Ar 2020. gada 6. aprīļa paziņojumu līgumslēdzēja iestāde izslēdza *CROSS Zlín* no procedūras saistībā ar dalības konkursā nosacījumu neizpildīšanu. Pēc tam 2020. gada 7. aprīlī *Siemens Mobility* tika izvēlēta kā izraudzītā pretendente. *Cross Zlín* iesniedza protestu par paziņojumu par piedāvājuma izslēgšanu, kuru līgumslēdzēja iestāde noraidīja ar 2020. gada 4. maija lēmumu. Pēc tam *CROSS Zlín* iesniedza *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže* (Konkurences aizsardzības birojs, turpmāk tekstā – “Birojs”) pārskatīšanas pieteikumu par līgumslēdzējas iestādes rīcību un lūdza atcelt paziņojumu par tās izslēgšanu un sabiedrības *Siemens Mobility* izvēli par izraudzīto pretendenti. Administratīvajā procesā Birojā 2020. gada 3. jūlijā pēc savas ierosmes tika piemērots pagaidu pasākums, proti, aizliegums līgumslēdzējai iestādei noslēgt publiskā iepirkuma līgumu līdz

administratīvā procesa galīgai pabeigšanai. Ar 2020. gada 5. augusta lēmumu Birojs noraidīja pieteikumu. Par pirmajā instancē pieņemto lēmumu *Cross Zlín* iesniedza administratīvo pārsūdzību (*rozklad*), ko ar 2020. gada 9. novembra lēmumu Biroja priekšsēdētājs noraidīja, vienlaikus paturot spēkā pirmajā instancē pieņemto lēmumu; Biroja priekšsēdētāja lēmums kļuva galīgs 202[0]. gada 13. novembrī. 2020. gada 18. novembrī līgumslēdzēja iestāde ar izraudzīto pretendenti noslēdza publiskā iepirkuma līgumu.

- 3 2021. gada 13. janvārī prasītāja *CROSS Zlín* par atbildētāja priekšsēdētāja lēmumu cēla prasību *Krajský soud v Brně* (Apgabaltiesa Brno). Vienlaikus ar prasības celšanu prasītāja lūdza piešķirt prasībai apturošu iedarbību un piemērot pagaidu pasākumu, proti, aizliegumu līgumslēdzējai iestādei noslēgt publiskā iepirkuma līgumu vai, pakārtoti, aizliegumu pildīt šo līgumu. Ar 2021. gada 11. februāra rīkojumu tiesa noraidīja lūgumu piešķirt prasībai apturošu iedarbību un piemērot pagaidu līdzekli ar pamatojumu, ka, tā kā līgums jau tika noslēgts, aizliegums līgumslēdzējai iestādei noslēgt līgumu būtu nepamatots. Pat ja prasība būtu tikusi apmierināta un iesniedzējtiesa būtu atcēlusi atbildētāja priekšsēdētāja lēmumu, Birojs pēc lietas atkārtotas nodošanas tai būtu izbeidzis procesu, pamatojoties uz *zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek* (Likums Nr. 134/2016 par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, turpmāk tekstā – “Likums Nr. 134/2016”) 257. panta j) punktu, un lietu vairs nebūtu izskatījis. Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka nebija iespējams aizliegt līgumslēdzējai iestādei izpildīt šo līgumu, jo tolaik nebija nekādu juridisku šķēršļu, kas liegtu noslēgt līgumu (pēc tam, kad Biroja priekšsēdētāja lēmums kļuva galīgs).
- 4 Ar 2022. gada 28. marta vēstuli tiesa informēja lietas dalībniekus, ka plāno iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, un noteica tiem termiņu atbildei uz nodomu veikt šo darbību. 2022. gada 8. aprīlī atbildētājs informēja tiesu, ka tas sniegs detalizētu atbildi par šo nodomu tikai prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, ja tā tiks uzsākta. Prasītāja 2022. gada 26. aprīļa atbildē norādīja, ka ar lūgumu piemērot pagaidu pasākumu tā nesekmīgi centās novērst publiskā iepirkuma līguma noslēgšanu pēc tam, kad atbildētāja lēmums kļuva galīgs. Publiskā iepirkuma līgumu noslēgšana pēc tam, kad atbildētāja lēmums ir kļuvis galīgs, esot līgumslēdzēju iestāžu pastāvīgā prakse, kas apdraud noraidītā pretendenta tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un taisnīgu lietas izskatīšanu. Tādējādi prasītāja neiebilda pret lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanu. Tomēr tā norādīja, ka šo problēmu būtu bijis iespējams atrisināt, ja pārskatīšanas procedūrā par līgumslēdzējas iestādes rīcību atbildētājs būtu piemērojis pagaidu pasākumu līdz brīdim, kad beidzas termiņš pieteikuma iesniegšanai administratīvajā tiesā. [...]

II. Atbilstošās Eiropas Savienības un valsts tiesību normas

- 5 Direktīvas 89/665/EEK 1. panta 3. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina to, ka saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, ko dalībvalstis var pieņemt, pārskatīšanas procedūras ir pieejamas vismaz ikvienai personai, kura ir vai ir

bijusi ieinteresēta iegūt konkrēta publiskā līguma slēgšanas tiesības un kurai ar iespējamo pārkāpumu ir vai var tikt nodarīts kaitējums.

- 6 Turklāt no Direktīvas 89/665/EEK 2. panta 3. punkta izriet, ka, kad pirmās instances struktūra, kas ir neatkarīga no līgumslēdzējas iestādes, pārskata līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas lēmumu, dalībvalstis nodrošina, ka līgumslēdzēja iestāde nevar noslēgt līgumu, kamēr pārskatīšanas struktūra nav pieņēmusi lēmumu par vai nu pagaidu pasākumu, vai pārskatīšanas piemērošanu. Apturēšana beidzas ne agrāk, kā beidzoties 2.a panta 2. punktā un 2.d panta 4. un 5. punktā minētajam nogaidīšanas termiņam.
- 7 Direktīvas 89/665/EEK 2.a panta 1. punktā ir paredzēts, ka, pieņemot nepieciešamos noteikumus atbilstīgi šā panta 2. punktā un 2.c pantā izklāstītajiem obligātajiem nosacījumiem, dalībvalstis nodrošina, ka 1. panta 3. punktā minētajām personām ir pietiekami daudz laika, lai efektīvi pārskatītu līgumslēdzēju iestāžu pieņemtus lēmumus par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.
- 8 Atbilstīgi Direktīvas 89/665/EEK 2.a panta 2. punktam pēc lēmuma par tāda līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, uz ko attiecas Direktīva 2014/24/ES vai Direktīva 2014/23/ES, līgumu nevar noslēgt, kamēr nav pagājis termiņš, kas ir vismaz 10 kalendārās dienas no nākamās dienas pēc dienas, kad attiecīgajiem pretendentiem un kandidātiem ir nosūtīts lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, ja izmanto faksu vai elektroniskus līdzekļus, vai – ja izmanto citus saziņas līdzekļus – kamēr nav pagājis termiņš, kas ir vai nu vismaz 15 kalendārās dienas no nākamās dienas pēc dienas, kad attiecīgajiem pretendentiem un kandidātiem ir nosūtīts lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, vai arī vismaz 10 kalendārās dienas no nākamās dienas pēc dienas, kad saņemts lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Pretendentus uzskata par attiecīgiem, ja viņi vēl nav galīgi izslēgti. Izslēgšana ir galīga, ja tā ir paziņota attiecīgajiem pretendentiem un ja vai nu neatkarīga pārskatīšanas struktūra to ir atzinusi par likumīgu, vai arī tai vairs nevar piemērot pārskatīšanas procedūru.
- 9 Saskaņā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Pamattiesību harta”) 47. panta 2. punktu ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklāt un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību.
- 10 Aizsardzība pret līgumslēdzējas iestādes prettiesiskām darbībām ir reglamentētā valsts tiesību normās Likuma Nr. 134/2016 13. daļā. Protests par līgumslēdzējas iestādes rīcību var tikt iesniegts 15 dienu laikā no dienas, kad protesta iesniedzējs ir uzzinājis par līgumslēdzējas iestādes pieļauto likuma pārkāpumu (Likuma 241. un 242. pants).
- 11 Saskaņā ar Likuma Nr. 134/2016 245. panta 1. punktu līgumslēdzēja iestāde nosūta protesta iesniedzējam lēmumu par tā protesta izskatīšanu 15 dienas pēc protesta saņemšanas. Lēmumā norāda, vai tā apmierina protestu vai to noraida;

lēmumā ir jānorāda pamatojums, kurā līgumslēdzēja iestāde detalizēti un saprotami skaidro visus apstākļus, uz kuriem protesta iesniedzējs atsaucas protestā. Ja līgumslēdzēja iestāde apmierina protestu, tā lēmumā norāda, kādus korektīvos pasākumus tā veiks.

- 12 No Likuma Nr. 134/2016 245. panta 4. punkta savukārt izriet, ka gadījumā, ja līgumslēdzēja iestāde noraida protestu, tā lēmumā par protestu sniedz protesta iesniedzējam informāciju par iespēju 251. panta 2. punktā noteiktajā termiņā iesniegt Birojā pārskatīšanas pieteikumu par līgumslēdzējas iestādes rīcību, kā arī par pienākumu tajā pašā termiņā iesniegt līgumslēdzējā iestādē šī pieteikuma norakstu.
- 13 Likuma Nr. 134/2016 246. panta 1. punktā ir noteikts, ka līgumslēdzēja iestāde nevar noslēgt līgumu ar pretendentu: a) pirms ir beidzies termiņš, kurā var iesniegt protestu pret lēmumu par pretendenta izslēgšanu no dalības publiskā iepirkuma procedūrā, par izraudzītā pretendenta izvēli vai par brīvprātīgu paziņojumu par nodomu slēgt līgumu, b) līdz brīdim, kad saņemts lēmums par protesta iesniedzēju protestu, ja protests ir ticis iesniegts, c) pirms beidzies termiņš, kurā var iesniegt pārskatīšanas pieteikumu par līgumslēdzējas iestādes rīcību, ja tā ir noraidījusi iesniegto protestu, d) 60 dienu laikā no dienas, kad uzsākta pārskatīšanas procedūra par līgumslēdzējas iestādes rīcību, ja pieteikums tika iesniegts laikus; tomēr līgumslēdzēja iestāde var noslēgt līgumu pirms šī termiņa beigām, ja Birojs ir noraidījis pārskatīšanas pieteikumu vai ja administratīvais process par šo pieteikumu ir izbeigts un lēmums šajā lietā ir kļuvis galīgs. Turklāt saskaņā ar šī panta 2. punktu līgumslēdzēja iestāde nedrīkst slēgt līgumu ar pretendentu 60 dienu laikā no dienas, kad uzsākta procedūra par līgumslēdzējas iestādes darbības pārbaudi, ja Birojs šādu procedūru ir uzsācis pēc savas ierosmes; tomēr līgumslēdzēja iestāde var slēgt līgumu arī pirms šī termiņa beigām, ja administratīvais process par šo pārsūdzību ir izbeigts un lēmums šajā lietā ir kļuvis galīgs.
- 14 No Likuma Nr. 134/2016 254. panta 1. punkta izriet, ka līgumu aizliegt izpildīt publiskā iepirkuma līgumu var iesniegt pretendents, kurš apgalvo, ka līgumslēdzēja iestāde ir noslēgusi līgumu: a) bez iepriekšējā paziņojuma [...], b) neraugoties uz aizliegumu noslēgt šo līgumu, kas izriet no šī likuma vai pagaidu pasākumiem, c) veicot darbības ārpus publiskā iepirkuma procedūras, [...], vai d) veicot darbības atbilstīgi 135. panta 3. punktam vai 141. panta 4. punktam [...].
- 15 Likuma Nr. 134/2016 264. panta 1. punktā ir noteikts, ka procedūrā, kas uzsākta pēc pieteikuma atbilstīgi 254. pantam, Birojs aizliedz līgumslēdzējai iestādei izpildīt līgumu, ja publiskā iepirkuma līgums vai pamatlīgums tika noslēgts 254. panta 1. punktā noteiktajā kārtībā. Līgums, kura izpildi Birojs ir aizliedzis, tiek uzskatīts par spēkā neesošu no paša sākuma, un nav jāveic procedūra atbilstīgi šī panta 3. punktam. Turklāt minētās normas 2. punktā ir paredzēts, ka publiskā iepirkuma līgums kļūst spēkā neesošs šī likuma pārkāpšanas dēļ tikai

gadījumos, kad Birojs ir aizliedzis tā izpildi atbilstīgi šī panta 1. punktam. Tas neietekmē spēkā neesamību citu iemeslu dēļ.

- 16 Saskaņā ar Likuma Nr. 134/2016 257. panta j) punktu Birojs izbeidz uzsāktu procedūru ar rīkojumu, ja administratīvā procesa laikā līgumslēdzēja iestāde ir noslēgusi līgumu par attiecīgā publiskā iepirkuma līguma priekšmeta izpildi.
- 17 Saskaņā ar *zákon č. 500/2004 Sb., správní řád* (Likums Nr. 500/2004 par Administratīvā procesa kodeksu, turpmāk tekstā – “Likums Nr. 500/2004”) 61. pantu procesa laikā administratīvā iestāde pēc savas ierosmes vai pēc dalībnieka pieprasījuma var ar lēmumu piemērot pagaidu pasākumu, ja tas ir nepieciešams, lai īslaicīgi atrisinātu attiecīgā procesa dalībnieku situāciju [...]. Ar pagaidu pasākumu var likt dalībniekam vai citai personai kaut ko darīt, no kaut kā atturēties vai kaut ko paciest, kā arī izņemt lietu, kas var kalpot kā pierādījums, vai lietu, kas var būt piespiedu izpildes priekšmets (1. punkts). Lēmums par dalībnieka lūgumu piemērot pagaidu pasākumu ir jāpieņem 10 dienu laikā. Lēmums tiek paziņots tikai tam, uz kuru tas attiecas, vai, iespējams, arī citam dalībniekam, kurš ir lūdzis to pieņemt. Pārsūdzībai par lēmuma par pagaidu pasākuma piemērošanu nav apturoša spēka; to var iesniegt tikai tas dalībnieks, kuram lēmums tiek paziņots (2. punkts). Administratīvā iestāde ar lēmumu atceļ pagaidu pasākumu, tiklīdz ir zudis iemesls, kura dēļ tas tika piemērots. Ja tā to nav izdarījusi, pagaidu pasākums zaudē spēku dienā, kad lēmums konkrētajā lietā ir kļuvis izpildāms vai tas ir sācis radīt citas tiesiskās sekas (3. punkts).
- 18 No *zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní* (Likums Nr. 150/2002 par Kodeksu par administratīvo procesu tiesā, turpmāk tekstā – “Likums Nr. 150/2002”) 38. panta izriet, ka gadījumā, ja ir tikusi iesniegta pārsūdzība un ir nepieciešams uz laiku atrisināt dalībnieku attiecības nopietna kaitējuma riska dēļ, tiesa pēc pieteikuma par pagaidu noregulējumu, nosakot dalībniekiem pienākumu kaut ko darīt, no kaut kā atturēties vai kaut ko paciest. To pašu iemeslu dēļ tiesa var noteikt šādu pienākumu arī trešajai personai, ja to var pamatot no tās pieprasīt (1. punkts). Vajadzības gadījumā tiesa lūdz pārējiem dalībniekiem izteikt savu viedokli par pieteikumu par pagaidu noregulējumu (2. punkts). Tiesa lemj par pieteikumu par pagaidu noregulējumu bez liekas kavēšanās; ja nepastāv risks, kas saistīts ar ilgāku lietas izskatīšanu, tiesa pieņem lēmumu 30 dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas. Lēmums par pieteikumu par pagaidu noregulējumu vienmēr ir jāpamato (3. punkts). Tiesa var atcelt vai grozīt lēmumu par pagaidu noregulējumu, ja ir mainījušies apstākļi, pat ja nav iesniegts pieteikums. Pagaidu noregulējums zaudē spēku vēlākais dienā, kad tiesas nolēmums, ar ko tiesvedība tiek pabeigta, ir kļuvis izpildāms (4. punkts).
- 19 Saskaņā ar Likuma Nr. 150/2002 72. panta 1. punktu prasību var celt divu mēnešu laikā no dienas, kad prasītājs tika informēts par lēmumu, izsniedzot tā norakstu vai citā likumā noteiktajā veidā, ja vien īpašā likumā nav paredzēts cits termiņš.
- 20 No Likuma Nr. 150/2002 78. panta 1. punkta noteikuma izriet, ka gadījumā, ja prasība ir pamatota, tiesa atceļ apstrīdēto lēmumu tā pretiesiskuma vai procesuālo

pārkāpumu dēļ. Tiesa atceļ apstrīdēto lēmumu prettiesiskuma dēļ arī tad, ja tā ir konstatējusi, ka administratīvā iestāde ir pārkāpusi likumā noteiktās iestādes rīcības brīvības robežas vai ļaunprātīgi to izmantojusi. Tālāk 4. punktā ir noteikts, ka, atceļot lēmumu, tiesa vienlaikus nosaka, ka lieta ir nododama pretējai pusei turpmākai izskatīšanai.

III. Iesniegtā prejudiciālā jautājuma analīze

- 21 Šajā lietā iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai Čehijas tiesiskais regulējums, kas ļauj līgumslēdzējai iestādei noslēgt publiskā iepirkuma līgumu, pirms tiesā ir uzsākta Biroja lēmuma par administratīvo pārsūdzību (*rozklad*) pārbaude, vai, pakārtoti, pirms tiesa ir varējusi lemt par pagaidu noregulējumu, ar ko līgumslēdzējai iestādei aizliedz slēgt līgumu, līdz lēmums par prasību ir kļuvis galīgs, atbilst Direktīvas 89/665/EEK prasībām un no Pamattiesību hartas 47. panta izrietošajai prasībai nodrošināt efektīvu pārbaudi tiesā.
- 22 Ja pretendents tiek izslēgts no publiskā iepirkuma procedūras, kā tas bija šajā lietā, tad laikā, kad Birojā notiek pārskatīšanas procedūra par izslēgto pretendentu, tiek piemērots 60 dienu apturēšanas periods, kurā nav atļauts slēgt publiskā iepirkuma līgumu (Likuma Nr. 134/2016 246. panta 1. punkta d) apakšpunkts). Birojs var pagarināt šo termiņu, piemērojot pagaidu noregulējumu saskaņā ar Likuma Nr. 500/2004 61. pantu, proti, piemērojot līgumslēdzējai iestādei aizliegumu slēgt publiskā iepirkuma līgumu līdz brīdim, kad Biroja lēmums pārskatīšanas procedūrā ir kļuvis galīgs. Tomēr piemērotais pagaidu pasākums zaudē spēku vēlākais tad, kad Biroja priekšsēdētāja lēmums par administratīvo pārsūdzību (*rozklad*) kļūst galīgs. Tiklīdz Biroja priekšsēdētāja lēmums par administratīvo pārsūdzību (*rozklad*) kļūst galīgs, līgumslēdzējai iestādei vairs nav šķēršļu noslēgt publiskā iepirkuma līgumu. Tādēļ bieži vien rodas situācijas, kad līgumslēdzēja iestāde noslēdz publiskā iepirkuma līgumu, pirms tiesā ir celta prasība par Biroja priekšsēdētāja lēmumu par administratīvo pārsūdzību (*rozklad*). Prasību var celt administratīvajā tiesā divu mēnešu laikā no dienas, kad prasītājam tika izsniegts otrajā instancē pieņemts administratīvais lēmums (Likuma Nr. 150/2002 72. panta 1. punkts), un to var apvienot ar pieteikumu par pagaidu noregulējumu, ar kuru līgumslēdzējai iestādei aizliedz slēgt publiskā iepirkuma līgumu uz laiku, kamēr notiek tiesvedība. Nav pieļaujams iesniegt pieteikumu par pagaidu noregulējumu pirms prasības celšanas (Likuma Nr. 150/2002 38. pants).
- 23 Ja publiskā iepirkuma līgums ir noslēgts, pirms tiek celta prasība kopā ar pieteikumu par pagaidu noregulējumu, tad saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesa vairs nelemj par pagaidu pasākuma piemērošanu, jo šādā situācijā vairs nav nepieciešams uz laiku atrisināt procesa dalībnieku attiecības (skat., piemēram, *Krajský soud v Brně* 2020. gada 26. novembra rīkojumu lietā Nr. 30 Af 66/2020–88). Ja tiek atzīts, ka Birojs ir nepareizi novērtējis pretendenta izslēgšanas likumību, tiesa atceļ Biroja lēmumu tā prettiesiskuma dēļ un nodod lietu atpakaļ Birojam tālākai izskatīšanai (Likuma Nr. 150/2002 78. panta 1. un 4. punkts). Tomēr, ja publiskā iepirkuma līgums tika noslēgts iepriekš, Birojs pēc tam, kad

tiesa tam ir nodevusi lietu atpakaļ tālākai izskatīšanai, atbilstoši tiesas nostājai atkārtoti nepārbauda pārskatīšanas pieteikuma par līgumslēdzējas iestādes rīcību pamatotību, bet izbeidz pārskatīšanas procedūru, pamatojoties uz Likuma Nr. 134/2016 257. panta j) punktu. Tādējādi var rasties situācija, kad tiesa ņem vērā izslēgtā pretendenta argumentu par to, ka līgumslēdzējas iestādes rīcība, izslēdzot pretendentu, bija pretiesiska, un atceļ otrajā instancē pieņemto Biroju lēmumu tā pretiesiskuma dēļ, bet, neraugoties uz to, izslēgtajam pretendentam vairs nav iespējas noslēgt publiskā iepirkuma līgumu, jo tikmēr laikposmā no brīža, kad Biroja lēmums par administratīvo pārsūdzību (*rozklad*) ir kļuvis galīgs, līdz brīdim, kad tiesa, iespējams, pieņēmusi lēmumu par pagaidu noregulējumu tiesvedības laikā, ir ticis noslēgts publiskā iepirkuma līgums. Tāpēc saskaņā ar Čehijas tiesību aktiem šādam pretendentam ir vienīgi tiesības tiesas civilprocesā atbilstīgi *zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád* (Likums Nr. 99/1963 par Civilprocesa kodeksu) prasīt atlīdzību par līgumslēdzējas iestādes pretiesiskas darbības rezultātā nodarīto kaitējumu. Tomēr tiesvedībā par kaitējuma atlīdzināšanu pretendents, kurš tika pretiesiski izslēgts no publiskā iepirkuma procedūras, var panākt sev labvēlīgu atrisinājumu tikai tad, ja viņš ir pierādījis: 1) līgumslēdzējas iestādes pretiesisku rīcību, 2) kaitējuma rašanos, 3) cēloņsakarību starp kaitējuma nodarītāja pretiesisko rīcību un kaitējuma rašanos, un attiecīgā gadījumā arī 4) kaitējuma nodarītāja vainu saskaņā ar *zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* (Likums Nr. 89/2012 par Civilkodeksu) 2911. pantu (tomēr, atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk tekstā – “EST”) 2010. gada 30. oktobra spriedumu *Strabag u.c.*, C-314/09, ECLI:EU:C:2010:567, ir jānorāda, ka gadījumā, ja ir atlīdzināts publiskā iepirkuma tiesību pārkāpuma rezultātā nodarīts kaitējums, līgumslēdzēja iestāde būs atbildīga par šādu kaitējumu *a limine*). Praksē pretendentam, kas ir ticis pretiesiski izslēgts no publiskā iepirkuma procedūras, dažkārt ir grūti pierādīt faktisko kaitējumu un cēloņsakarību starp līgumslēdzējas iestādes pretiesisko rīcību un kaitējuma rašanos. Proti, nepietiek tikai ar to, ka tiek pierādīta iespējamība, ka līgumslēdzējas iestādes pretiesiskās rīcības rezultātā var radies kaitējums, bet faktiskā kaitējuma rašanās un cēloņsakarība ir jāpierāda pārlicinoši.

- 24 Čehijas tiesību aktos Birojs tiek uzskatīts par “pārskatīšanas struktūra” Direktīvas 89/665/EEK nozīmē. Par to liecina arī Likuma Nr. 134/2016 246. panta regulējums, kurā ir noteikts, kādos termiņos līgumslēdzējai iestādei ir aizliegts slēgt līgumu Biroja procedūras laikā. Tomēr Birojs nevar tikt uzskatīts par neatkarīgu, objektīvu, likumā noteiktu tiesu Pamattiesību hartas 47. panta izpratnē.
- 25 Spriedumā, 2021. gada 21. decembris, *Randstad Italia*, C-497/20, ECLI:EU:C:2021:1037, 73. punkts, EST paskaidroja, ka Direktīvas 89/665/EEK 2.a panta 2. punkts ir jāinterpretē, ņemot vērā Pamattiesību hartas 47. panta otro daļu. EST ieskatā šādos apstākļos, lai noteiktu, vai pretendenta izslēgšana ir kļuvusi galīga, jēdziens “neatkarīga pārskatīšanas struktūra” Direktīvas 89/665/EEK 2.a panta 2. punkta izpratnē ir jāsaprot kā tāds, kas

attiecas uz neatkarīgu un objektīvu tiesu, kas noteikta tiesību aktos, Hartas 47. panta izpratnē.

- 26 Secinājums, ka ir nepieciešams interpretēt jēdzienu “neatkarīga pārskatīšanas iestāde”, ņemot vērā Pamattiesību hartas 47. pantu, izriet arī no EST 2016. gada 15. septembra sprieduma *Star Storage*, C-439/14 un C-488/14, ECLI:EU:C:2016:688, kas attiecas gan uz Direktīvas 89/665/EEK, gan Padomes Direktīvas 92/13/EEK, ar ko koordinē normatīvos un administratīvos aktus par to, kā piemēro Kopienas noteikumus par iepirkuma procedūrām ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē, interpretāciju. Minētā sprieduma 41. punktā ir norādīts, ka direktīvas ir paredzētas, “lai nodrošinātu visās dalībvalstīs efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, lai garantētu Savienības noteikumu publiskā iepirkuma jomā efektīvu piemērošanu, it īpaši stadijā, kad pārkāpumi vēl var tikt laboti”. EST ieskatā, “kandidātiem un pretendentiem, kurus aizskar līgumslēdzēju iestāžu lēmumi, dalībvalstīm ir jāgarantē tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību un objektīvu tiesu aizsardzību, kas ir paredzētas Hartas 47. pantā, ievērošana” (skat. 46. punktu).
- 27 Ja tiktu piemērots princips, ka “neatkarīga pārskatīšanas iestāde” saskaņā ar Direktīvas 89/665/EEK 2.a panta 2. punktu vai, pakārtoti, 2. panta 3. punktu, drīkst būt tikai neatkarīga tiesa, tad Čehijas tiesiskais regulējums, kas ļauj noslēgt publiskā iepirkuma līgumu, tiklīdz Biroja priekšsēdētāja lēmums par administratīvo pārsūdzību (*rozklad*) ir kļuvis galīgs, un tādējādi pirms tiesvedības uzsākšanas likumā noteiktā tiesā saskaņā ar Pamattiesību hartas 47. pantu, būtu pretrunā Direktīvas 89/665/EEK 2.a panta 2. punktam un nenodrošinātu efektīvu pārbaudi tiesā tiem publiskā iepirkuma pretendentiem, kuri tika izslēgti no šīs procedūras. Pamattiesību hartas 47. pantā ietvertā prasība nodrošināt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ir apstiprināta gan iepriekš minētā sprieduma *Randstad* 57. un 58. punktā, gan, piemēram, EST 2014. gada 17. jūlija spriedumā *Sánchez Morcillo* un *Abril García*, C-169/14, ECLI:EU:C:2014:2099, 35. un 36. punkts.
- 28 Lai tiesā pārbaudītu ar prasību apstrīdētā lēmuma likumību, izšķiroša nozīme ir tam, vai valsts tiesiskais regulējums atbilst Direktīvas 89/665/EEK prasībām. Ja EST atzītu, ka Čehijas likumdevējs nav pietiekami transponējis direktīvu, iesniedzējtiesa uzskata, ka gadījumā, ja apstrīdētais lēmums tiktu atzīts par prettiesisku, tai savā spriedumā būtu jānosaka Birojam saistoša juridiskā nostāja, kas liktu Birojam nepiemērot valsts tiesību normas, kuras izraisījušas pārkāpumu (skat. EST spriedumu, 2021. gada 18. maijs, *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”*, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, ECLI:EU:C:2021:393, 250.–251. punkts). Šajā gadījumā vienīgais saprātīgais secinājums, kurš atbilstu tiesiskās aizsardzības efektivitātes principam, šķiet, būtu tāds, lai Birojs pēc tam, kad tā lēmums tiesvedībā ir atcelts prettiesiskuma dēļ un lieta ir nodota tam atpakaļ tālākai izskatīšanai, nevis piemērotu regulējumu, kas saistīts ar iespēju izbeigt procedūru, jo ir ticis noslēgts publiskā iepirkuma līgums saskaņā ar Likuma Nr. 134/2016 257. panta j) apakšpunktu, bet gan atzītu par spēkā neesošu līgumu, kas noslēgts pirms prasības celšanas, un aizliegtu tā izpildi, pēc analogijas piemērojot Likuma Nr. 134/2016 254. panta 1. punkta

b) apakšpunktu kopsakarā ar 264. panta 1. un 2. punktu. Pēc tam Birojam būtu vēlreiz jāpārbauda pretendenta izslēgšanas likumība saskaņā ar tiesas saistošo juridisko nostāju. Tādējādi pretendents saglabātu iespēju uzvarēt publiskā iepirkuma procedūrā.

IV. Secinājumi

29 [..]

30 [..]

31 [..]

[..]

DARBBA VERSIJA